

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ - ΡΟΥΣΒΕΛΤ, ΣΤΑΛΙΝ ΚΑΙ ΤΣΩΡΤΣΙΛ ΣΕ ΜΙΑ ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΥ ΚΕΡΔΙΣΕ ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΛΕΜΟ

Έτσι τρεις μεγάλοι άνδρες, από τρεις πολύ διαφορετικές χώρες, έσωσαν τον κόσμο από τον Φασισμό

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΚΑΤΑ τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τρεις μεγάλοι και διαφορετικοί άνδρες, από τρεις πολύ διαφορετικές χώρες, έσωσαν τον κόσμο από τον Φασισμό. Ενώ οι στρατοί των χωρών τους μάχονταν σε τρεις ηπείρους, ο Φράνκλιν Ρούσβελτ, ο Γιόζεφ Στάλιν και ο Ουίνστον Τσώρτσιλ σχεδίαζαν τον χάρτη του μεταπολεμικού κόσμου μέσα από συγκρούσεις και εξαντλητικές διαπραγματεύσεις που διήρκεσαν τέσσερα ολόκληρα χρόνια! Το βιβλίο του Jonathan Fenby «ΣΥΜΜΑΧΙΑ. Ρούσβελτ - Στάλιν - Τσώρτσιλ. Η πραγματική ιστορία της συμμαχίας που κέρδισε έναν πόλεμο και ξεκίνησε έναν άλλο», το οποίο κυκλοφόρησε στα ελληνικά από τις Εκδόσεις Γκοβόστη, διηγείται την πραγματική ιστορία του πώς οι τρεις ηγέτες κέρδισαν τον πόλεμο και οριοθέτησαν την ειρήνη.

Συγχρόνως, η αυξανόμενη αντιπαράθεση Ανατολής - Δύσης οδήγησε στον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ των ανερχόμενων υπερδυνάμεων, των Ηνωμένων Πολιτειών και της Σοβιετικής Ένωσης, ενώ η άλλοτε κραταιά Βρετανία πάσχιζε να διατηρήσει τη θέση της στους ισχυρούς του κόσμου.

Ο ΠΩΣ έγραψε η εφημερίδα «Daily Telegraph», μέσα από τις σελίδες του βιβλίου αυτού, «αναβιώνουν τρεις σπουδαίοι ηγέτες», ενώ σύμφωνα με την εφημερίδα «Guardian», «ο συγγραφέας μας παρουσιάζει το πώς λήφθηκαν αποφάσεις κοσμοϊστορικής σημασίας, καθώς και ποιοι ήταν οι άνθρωποι που τις έλαβαν... Η γραφή του Jonathan Fenby είναι τόσο άμεση που ο αναγνώστης έχει την αίσθηση ότι βλέπει μπροστά του τους τρεις ηγέτες [...] Απολαυστικό!». Και μια ακόμη έγκυρη εφημερίδα, οι «Sunday Times» υπογραμμίζουν για το ίδιο βιβλίο: «Μια επική ιστορία, την οποία ο Fenby διηγείται με γλαφυρότητα».

Αυτή λοιπόν η «γλαφυρή» εξιστόρηση εκτείνεται από τις σημαντικές διασκέψεις των Τριών Μεγάλων στην Τεχεράνη και τη Γιάλτα μέχρι μια μουσική συνάντηση πάνω στο κατάστρωμα ενός πλοίου σ' ένα ρημικό όρμο της Νέας Γης, και από συναντήσεις στο Κρεμλίνο αργά τη νύχτα μέχρι καλοκαιρινά πρόχειρα γεύματα στο ύπαιθρο της προεδρικής κατοικίας. Μέσα από συζητήσεις, ανταλλαγές μηνυμάτων, καθώς επίσης και ανέκδοτες ιστορίες μεταξύ των Τριών Μεγάλων, σκιαγραφούνται οι χαρακτήρες τους και αναβιώνουν τα γεγονότα της σύστασης και της λειτουργίας της Συμμαχίας, όπως επίσης και η διάλυσή της.

ΕΞΥΠΑΚΟΥΕΤΑΙ, ότι στον πυρήνα της αφήγησης αυτού του επικού έργου βρίσκονται οι τρεις πρωταγωνιστές της Συμμαχίας: ο Ρούσβελτ, ο λαϊκιστής με την αριστοκρατική καταγωγή για τον οποίον οι ύπουλοι χειρισμοί αποτελούσαν μια προσφιλή τακτική, ο Στάλιν, ο αιμοδιψής δικτάτορας που πάσχιζε αδιάκοπα για την εκπλήρωση των στόχων του και ο Τσώρτσιλ που κατέβαλε απεγνωσμένες προσπάθειες για να διατηρήσει το κύρος της χώρας του. Μέσα από τους πολιτικούς χειρισμούς των τριών ανδρών, τα προβλήματα της υγείας τους, τα προσωπικά διλήμματα και τους φόβους τους παρουσιάζεται η ανθρώπινη πλευρά τους. Κι είναι σημαντικό, ότι οι τρεις μεγάλοι πλαισιώνονται από ένα πλήθος

Ουίνστον Τσώρτσιλ, Φράνκλιν Ρούσβελτ και Ιωσήφ Στάλιν. Ποζάρουν όλοι μαζί, δήθεν ενωμένοι, στο πλαίσιο της μεγάλης συμμαχίας που κέρδισε έναν πόλεμο και ξεκίνησε έναν άλλο...

σημαντικών προσωπικοτήτων, όπως ο Ντε Γκωλ και ο Τσιανγκ Κάι Σεκ, οι οποίοι διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση των εξελίξεων.

Γενικά, μέσα από τις σελίδες αυτού του εξαιρετικού βιβλίου αναβιώνει, χωρίς καμία διάθεση εξωραϊσμού, η πολιτική ιστορία του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, παρουσιάζεται το κοσμοϊστορικό γεγονός του συνασπισμού των Μεγάλων Δυνάμεων και συγχρόνως περιγράφεται, με συναρπαστικό τρόπο, μια κρίσιμη ιστορική περίοδος για την ανθρωπότητα, η οποία αναβιώνει μέσα από τα μάτια τριών πραγματικά αξεπέραστων ηγετών. Και είναι τόσο ζωντανή η περιγραφή όλων αυτών, που ο αναγνώστης νοιώθει ότι κινείται μέσα στις γεμάτες καπνούς αίθουσες των απόρρητων συσκέψεων και ακούει όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται εκεί.

ΣΑΣ προσφέρουμε τώρα μια μικρή γεύση από τη σελίδα 15 του ογκώδους βιβλίου (575 σελ.). Σ' αυτή, μεταξύ άλλων, διαβάσαμε τα ακόλουθα:

«...Καθώς ο Τσώρτσιλ άρχισε να πίνει μπράντι μετά το δείπνο, ο βασικός πολιτικός σύμβουλος του Ρούσβελτ, ο Harry Hopkins, έκανε πρόταση «εις υγείαν» του Σοβιετικού Στρατού. Σε απάντηση ο Στάλιν έθιξε το θέμα του Γερμανικού Γενικού Επιτελείου. Και είπε, ότι τουλάχιστον 50.000 ανώτεροι αξιωματικοί, πιθανόν και 100.000 θα έπρεπε να θανατωθούν με συνοπτικές διαδικασίες. Στο άκουσμα αυτών των λόγων ο Τσώρτσιλ εξοργίστηκε. Το πρόσωπό του κοκκίνησε, ενώ σηκώθηκε και άρχισε να βηματίζει στο δωμάτιο. Μετά είπε πως η ιδέα αυτή ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με το βρετανικό περί δικαίου αίσθημα. Σε κανέναν, ναζιστή ή μη, δεν άξιζε να σταλεί με συνοπτικές διαδικασίες στο εκτελεστικό απόσπασμα. «Το Βρετανικό Κοινοβούλιο και ο βρετανικός λαός δεν θα ανεχτούν σε καμία περίπτωση μαζικές εκτελέσεις», βροντοφώναξε. «Πενήντα χιλιάδες πρέπει να εκτελεστούν», επανέλαβε ο Στάλιν, κάνοντας με την ευκαιρία ένα νέο σχόλιο για τις «φιλογερμανικές» ευαισθησίες του Βρετανού ηγέτη. «Θα προτιμούσα να με βγάλετε στον κήπο, εδώ και τώρα, και να με πυροβολήσετε παρά να κηλιδώσω την τιμή μου και

την τιμή της χώρας μου με μια τέτοια αχρεία πράξη», ανταπάντησε με δριμύτητα ο Τσώρτσιλ. Τα μάτια του Στάλιν άστραψαν όταν ο διερμηνέας του μετέφερε αυτά τα λόγια. Στράφηκε προς τον Ρούσβελτ, ο οποίος μετά βίας συγκρατούσε ένα χαμόγελο, για να ρωτήσει τη δική του άποψη. Ο Αμερικανός πρόεδρος προσπάθησε να αστειευτεί για να ηρεμήσει τα πνεύματα. «Ίσως θα μπορούσαμε, αντί να εκτελέσουμε με συνοπτικές διαδικασίες 50.000 εγκληματίες πολέμου, να περιοριστούμε σ' ένα μικρότερο αριθμό», είπε. «Ίσως 49.000»...

Οι Αμερικανοί και Ρώσοι που κάθονταν γύρω από το τραπέζι γέλασαν. Ο Άντονι Ήντεν, ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών, έκανε νόημα στον Τσώρτσιλ ότι επρόκειτο για αστείο. Ωστόσο ο Στάλιν δεν είχε σκοπό να σταματήσει και ζήτησε τη γνώμη όλων των άλλων...

...Αργότερα, ο Τσώρτσιλ βγήκε θυμωμένος από το δωμάτιο και πήγε στο μισοσκότεινο διπλανό. Εκεί αισθάνθηκε το άγγιγμα χεριών στην πλάτη του. Γύρισε και αντίκρισε τον Στάλιν και τον Βιάτσεσλαβ Μολότοφ, τον υπουργό Εξωτερικών. Και οι δύο χαμογελούσαν πλατιά. «Ήταν ένα απλό αστείο», είπαν και διευκρίνισαν ότι δεν μιλούσαν σοβαρά. Βέβαια ήταν ένα μακάβριο αστείο...

Και οι δύο χαμογελούσαν πλατιά. «Ήταν ένα απλό αστείο», είπαν και διευκρίνισαν ότι δεν μιλούσαν σοβαρά. Βέβαια ήταν ένα μακάβριο αστείο...

ΟΤΑΝ συστάθηκε η Συμμαχία τους, ο Τσώρτσιλ ήταν 67 ετών, ο Στάλιν 62 και ο Ρούσβελτ 59. Όλοι ήταν άνδρες με μεγάλη πείρα. Ο Τσώρτσιλ είχε συμμετάσχει για πρώτη φορά σε κυβέρνηση του Λονδίνου το 1905 και ακολούθως ανέλαβε διαδοχικά ανώτατα αξιώματα μέχρι τη δεκαετία του 1930, οπότε έμεινε εκτός πολιτικής σκηνής. Ο Ρούσβελτ διετέλεσε υφυπουργός Ναυτικών κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, έπειτα υπηρέτησε ως Κυβερνήτης της Νέας Υόρκης και έθεσε υποψηφιότητα για τη θέση του αντιπροέδρου των ΗΠΑ. Το 1932 ανέλαβε την προεδρία του Λευκού Οίκου. Η σταδιοδρομία του Στάλιν ως επαναστάτη αναγόταν στις αρχές του 20ου αιώνα. Αργότερα σκαρφώθηκε στην κορφή του σοβιετικού συστήματος, υπερσχύοντας του αντιπάλου του Λέοντα Τρότσκι, ενώ ενίσχυσε τη δύναμή του με τις μεγάλες εκκαθαρίσεις της δεκαετίας του 1930. Όταν δε οι Σοβιετικοί είχαν συμμαχήσει με τον Χίτλερ, κατ' εντολήν του, είχαν σφαγιαστεί 22.000 Πολωνοί αιχμάλωτοι πολέμου...

Και κλείνουμε - λόγω έλλειψης χώρου - το σημερινό σημείωμά μας, που βασίζεται στο βιβλίο «ΣΥΜΜΑΧΙΑ» του Jonathan Fenby, αναφέροντας ότι κανένας από τους τρεις τόσο σπουδαίους συμμάχους δεν είχε επιβλητικό παρουσιαστικό. Ο Τσώρτσιλ και ο Στάλιν ήταν κοντοί και εύσωμοι, ενώ ο Ρούσβελτ, αν και είχε λεόντειο κεφαλή και ευθυτενή κορμοστασιά, ήταν καθηλωμένος σε αναπηρική καρέκλα εξαιτίας της πολιομυελίτιδας, από την οποία προσβλήθηκε το 1921. Παρ' όλα αυτά, η επιμονή του να εκφωνεί τους λόγους του όρθιος και η διακριτικότητα των Μέσων Ενήμερωσης είχαν ως αποτέλεσμα οι περισσότεροι Αμερικανοί να μην έχουν την παραμικρή ιδέα για τα συμπτώματα της ασθένειας. Ωστόσο, οι άνδρες αυτοί αποτέλεσαν τρεις από τις σπουδαιότερες φυσιογνωμίες του κόσμου. Ο Τσώρτσιλ με τα πούρα του και τα σήματα νίκης που σχημάτιζε με τα δάχτυλά του, ο Ρούσβελτ με τον αέρα του και ο Στάλιν με την άκαμπτη αποφασιστικότητά του, πιστεύοντας στη «θεωρία για τους μεγάλους άνδρες» της Ιστορίας κατάφεραν να μετατρέψουν τους εαυτούς τους σε θρύλους της εποχής τους.